

SAN SEBASTIAN—SEDAJ GLAVNI STAN FAŠISTOV

ANARHISTI SO NAMERAVALI ZAŽGATI MESTO, TODA BASKI SO JIM PREKRIŽALI NAČRTE

Mesto je skoro nepoškodovano padlo fašistom v roke. — General Mola se pripravlja na pohod na Madrid. — Odločilna ura državljanske vojne se bliža. — Vladni letalci bombardirajo Oviedo.

ST. JEAN DE LUZ, Francija, 14. septembra. — Zmagovite čete generala Mole so v popolni oblasti San Sebastiana. Požari, katere so zanetili umikajoči se anarhisti, so bili kmalu pogaseni in fašisti so našli mesto skoro nepoškodovano. Mesto republikanskih zastav vihrajo vsepovsod monarhistične rdeče-zlate zastave.

Ko je sedaj zagotovljena dobava orožja skozi severna pristanišča, se fašistični poveljniki pripravljajo na pohod na Madrid. General Mola bo vodil prodiranje proti glavnemu mestu iz San Sebastiana, kjer je postavil svoj glavni stan.

Fašisti so pričeli prihajati v San Sebastian proti večeru ter so bili priča pouličnih bojov med Baski in anarhisti, ker so anarhisti hoteli zažgati mesto.

Pogorela je samo neka papirnica in sloviti Casino.

Do odločitve za predajo San Sebastiana je prišlo po hudi debati v mestni hiši med Baski, komunisti, socialisti in anarhisti. Governer Antonio Ortega je po dolgem času pregovoril anarhiste, da so privolili v predajo. Takoj nato se je pričel odhod iz mesta. Governer Ortega se je zadnji odpeljal z jacht v Zumayo.

Predno je Ortega odšel, je naznanil, da bo sedaj poglavitna obrambna črta vladne armade pri Orio, šest milj zapadno od San Sebastiana.

"Sedaj z veliko naglico sami izdelujemo orožje in municijo v Bilbao," je rekel Ortega, "in upamo, da se bodo v desetih dneh naši vojaki odpočili in imeli bomo dovolj orožja, da bomo pričeli z ofenzivo."

MADRID, Španska, 14. septembra. — Voditelji španske vlade z bistrim očesom pazijo na razvoj dogodkov na Portugalskem, kjer je bila prejšnji teden zadušena vstaja na dveh bojnih ladjah.

List "Claridad", ki je glasilo ministrskega predsednika Francisco Largo Caballero, pravi, da je bil upor na portugalskih bojnih ladjah mnogo resnejši, kot pa priznava portugalska vlada.

Caballero je pogosto izrazil svoje upanje, da bo nekoč predsednik iberske federacije sovjetskih republik (Španske in Portugalske) in španski vladni krogi zatrjujejo, da bi vstaja proti fašistom na Portugalskem naglo potlačila upor na Španskem.

Vojno ministrstvo naznanja, da so vladni letalci vrgli na Oviedo nad 200 bomb.

LIZBONA, Portugalska, 14. septembra. — Portugalska vlada odkrito podpira španske upornike s potrebnimi vojnimi materiali. Takoj v početku vstaje je portugalska vlada izjavila, da ne priznava uporniške junte, da pa ji je naklonjena.

Portugalski trgovci v veliki množini kupujejo ameriški in angleški petrolej in vsak dan vozijo cele karavane tovornih avtomobilov petrolej čez mejo na Špansko. Kolike važnosti je to za generala Francisco Franco, je vsakemu jasno.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Republikanci vodijo v državi Maine

KONFERENCA MALE ANTANTE

Med delegati ni soglasnega mišljenja. — Jugoslavija nasprotuje Rusiji. — Jugoslovanske surovine za češke topove.

PRAGA, Čehoslovaška, 14. septembra. — Konferenca Male antante, ki se je v soboto pričela v Bratislavi, se je v nedeljo nadaljevala. Poglavitna seja pa je bila v soboto zvečer, ko je čehoslovaški predsednik dr. Edvard Beneš vnanjim ministrom Jugoslavije in Rumunske predložil vspeled konferen-

Na tej konferenci pa bo najbrže ostalo še nerešeno vprašanje glede Rusije, čije zavzemnice je Čehoslovaška. Rumunska ima fašistično vlado, ki se nagiblje k Nemčiji, Jugoslavija pa je nasprotnica Rusije, katere nikakor neče priznati.

Toda nikakor ni mogoče pričakovati, da boste Jugoslavija in Rumunska pod vplivom Nemčije mogle odtujiti Čehoslovaško od Rusije.

Neko poročilo pravi, da je bil med Jugoslavijo in Rumunsko dosežen sporazum, da bo Rumunska preskrbeljevala Jugoslavijo s petrolejem v obrambne namene. V ta namen bo postavljen rumunsko-jugoslovanski petrolejski konzorcij.

Na konferenci so tudi razpravljali o skupnosti v orožju in so se dogovorili, da boste Jugoslavija in Rumunska izmenjavale svoje surovine za škodove topove.

PORTUGALSKO POSLANIŠTVO ŠTVO PREISKANO

LIZBONA, Portugalska, 12. septembra. — Portugalsko poslanstvo se je iz Madrida preselilo v Alicante. Pred selitvijo so uradniki španske vlade preiskali poslopje. Poslanik Tamega je več važnih listin raje sežgal kot da bi jih pokazal španskim agentom.

ITALIJANI RAZKAZUJEJO BOGASTVO ABESINIJCE

RIM, Italija, 14. sep. — Tukaj je bila otvorena razstava, čije svrha je pokazati italijanskemu prebivalstvu, da italijanska armada ni zavzela Abesinijo puščavske dežele, pač pa ozemlje, ki hrani v sebi velike zaklade.

Razstavljeni so abesinski pridelki, rude in razne druge posebnosti. Veliko pozornost vzbuja kočica, ki je naznatraj moderno opremljena. Napis pove, da bodo Italijani zgradili take kočice za abesinsko prebivalstvo. — Kdaj se bo to zgodilo, pa ni povedano.

VLADA ŠTUDIRA ZAHTEVE FARMERJEV

Vlada bo šele proti koncu tedna odločila glede zahtev farmerjev. — Stavka je bila določena za današnji dan.

ALBANY, N. Y., 14. sep. — Razvoj mlekarstva položaja je odvisen od tega, kaj bo odločila vlada glede zahteve mlekarških farmerjev, ki brez pogojno zahtevajo \$3 za 100 funtov mleka in odpravo razdelitve mleka po razredih.

Po javnem zaslišanju v soboto, ki je trajalo 9 ur, je governer Lehman rekel, da o tem ne bo prej odločil kot do srede ali do konca tedna.

Predsednik New York Milk Producers Federation Felix Pisek je rekel, da se za ponedeljek napovedana stavka ne bo pričela, temveč da bodo farmerji počakali na governerjevo odločitev.

"Ničesar se ne vstrašimo," je rekel v nedeljo Pisek državnemu poljedeljskemu komisarju Ten Eyeku, "da za svoje mleko dobimo višjo ceno in če bo vaša odločitev glede razdelitve mleka po razredih obdržala stari predpis, tedaj boste še kaj doživeli."

Pozneje je Pisek povedal, da je naročil vsem članom mlekarške zveze, da so vsak čas pripravljeni zastavkati.

TRJE VSTAŠKI GENERALI ARETIRANI

TEGUCIGALPA, Honduras, 14. septembra. — Danes je bilo uradno sporočeno, da so oblasti v Salvadoru aretirale vstaške generale Lopeza, Gomeza in Sanabria, ki so hoteli preko meje v Honduras v namenu, da zanetijo tam vstajo.

MAROČANI SO SE ZAČELI PUNTATI

TANGIER, Maroko, 14. sep. — Člani Gormada rodu v španskem Maroku so napadli špansko garnizijo, usmrtili poveljnika in težko ranili štiri vojake. Ta napad je smatrati za vstajo Maročanov proti fašistom.

ZOPET OSEM MRTVIH V PALESTINI

JERUZALEM, Palestina, 11. septembra. — V bojih med angleško posadko in Arabci so bili usmrčeni trije angleški vojaki in pet Arabcev. Med mrtvimi Angleži je tudi seržant Sweeney, ki je pripadal kraljevemu polku v North Lancashire.

JEKLARJI SE POSVETUJEJO

Carnegie - Illinois Steel Corporation se brani povišati delavcem plače. — Delavci se hočejo pogajati z uradniki.

PITTSBURGH, Pa., 14. sep. — Zastopniki delavcev pri Carnegie-Illinois Steel Corporation, ki je največja podružnica United States Steel, so se sestali na konferenci v meniju, da se dogovore, kaj jim je storiti, ko družba ne mara vstreti njihovih zahtev, da jim poviša plače.

Zastopniki 90,000 delavcev, ki so zaposleni pri Carnegie-Illinois Steel Corporation, nameravajo svoje zahteve predložiti uradnikom družbe.

Na konferenci bodo tudi razpravljali o pokojnini, o zavarovanju itd.

Zastopniki 10,000 delavcev, ki so zaposleni pri Carnegie-Illinois Steel Corporation v Homestead, Pa., so glede izjave predsednika družbe Benjamina F. Fairlessa že zavzeli svoje stališče. V pismu na zastopnike delavcev, ki predstavljajo mišljenje vseh 450,000 delavcev v jeklarski industriji, omenja Fairless velike izgube, katere je imela jeklarska industrija v depresiji in na negotovost v bodočnosti. Vendar pa je Fairless rekel, da je družba pripravljena pogajati se za višje plače, ako delavci družbi pokažejo, na kak način bi bilo mogoče povišati plače, ne da bi industrija trpela prevelike škode.

EDVARD SE JE IZOGNIL NEMČIJE

Z Dunaja je odpotoval v Curih v Švici. — Iz Curiha bo z aeroplanom letel v London.

DUNAJ, Avstrija, 14. sep. — Angleški kralj Edvard je z Dunaja odpotoval v Curih, odkoder se bo z aeroplanom odpeljal na Ulicko. Pri odhodu se je na ulicah zbrala velika množica, ki ga je navdušeno pozdravljala.

Nemški krogi so zelo mejevoljni, ker na svojem povratku z Jadrana ni hotel stopiti na nemška tla in se je odpeljal v Švico.

Dan pred svojim odhodom z Dunaja je kralj Edvard dvakrat obiskal zdravnik za ušesne bolezni dr. H. Neumann, ki je naznanil, da je uho popolnoma ozdravljeno. Sicer bolezni ni resnega značaja, toda kraljevi prijatelji pravijo, da bo kralj po svojem kronanju

VEČINA JE PA LE PIČLA IN NI ODLOČILNEGA POMENA

PORTLAND, Me., 14. septembra. — Država Maine je z ozirom na volitve nekakšen "barometer" za ostale države ameriške Unije. Že dolgo let se opaža, da zmaga pri novembarskih volitvah stranka, čije kandidati zmagajo pri primarnih volitvah v državi Maine.

Kolikor se da soditi po prvih poročilih, so pri današnjih primarnih volitvah zmagali republikanci. Poročila so dospel iz 163 volilnih okrajev, ki jih je v državi Maine 633.

Demokrat Brann, ki kandidira za zveznega senatorja, je dobil 14,919 glasov, republikanski kandidat White pa 16,595.

Barrow, ki kandidira za governerja na republikanskem tiku, je dobil 17,875 glasov, njegov nasprotnik, demokrat Dubord, pa 12,893.

Ko so začela prihajati prva poročila, so imeli republikanski kandidati petkratno večino, ki se je pa pozneje znatno skrčila.

V treh kongresnih okrajih so imeli prednost republikanci. V prvem okraju je naprimer dobil demokrat Hamlin 4096 glasov, njegov republikanski nasprotnik Oliver pa 5692.

Kakor rečeno, vsa ta poročila ne dokazujejo dosti, kajti zmaga se lahko v zadnjem hipu obrne na to ali ono stran.

O končnem izidu volitev v državi Maine bo mogoče govoriti, ko bodo dospel poročila iz vseh volilnih okrajev.

GORSKI PLAZ ZDRČAL V V JEZERO

LEON, Norveška, 14. sep. — Z gore Ravnefeld se je utrgal velikanski plaz ter zdrčal v Leon jezero. Na svojem potu je pustil za seboj smrt in uničenje. Drvil je skozi vasi in polja ter odnesel ljudi, hiše in živali. Uradno je dognano, da je izgubilo življenje 74 oseb.

Vasi Boedal in Noesdal ste bili popolnoma uničeni. Z vseh strani so bili poslani rešilni oddelki. Sloviti letalec Bernt Balchen je iz Oslo odletel v Loen z enim zdravnikom in dvema bojničarkama.

prihodnje leto dr. Neumannu zopet obiskal. Pred hotelom se je zbralo okoli 2000 ljudi, ki so kralja glasno pozdravljali, ko je odhajal. Isto se je zgodilo na zapadni železniški postaji, kjer je stopil v svoj poseben vlak, ki je takoj odpeljal proti Curihu. Hotelu temu oboju je kralj razdelil darila. Dr. Neumannu je dal zlato dozo za cigarete.

Skozi Avstrijo sta se peljala v Monakovo brat kralja Edvarda Kentski vojvoda in njegova soproga princesa Marina.

RAZOROŽITEV CILJ FRANCIJE

Vnanji minister zatrjuje, da deluje Francija za mir. — Na seji Lige narodov bo stavljen tozadevni predlog.

PARIZ, Francija, 14. sep. — Vnanji minister Ivon Delbos je rekel, da bo Francija na seji Lige narodov proti koncu tekočega meseca zopet skušala med evropskimi državami doseči sporazum za razorožitev, ali saj za omejitve oboroževanja. Obenem je rekel Delbos, da je Francija ostala Ligi zvesta in da hoče delovati za njeno okrepitev.

Medtem pa je ministrski predsednik Blum doživel poraz, ko se je naglo odpeljal v Lille v namenu, da poravnata mošnjo stavko, kar pa se mu ni posrečilo.

Po dolgi konferenci med delodajalci in zastopniki 35,000 stavkajočih tekstilnih delavcev je Blum podal izjavo, da ni bilo mogoče priti do sporazuma glede temeljnih pogojev za poravnavo. Rekel pa je da bo še dalje posredoval v tej stavki. Blum je rekel, da je metoda francoskih stavkarjev, da se polaste tovarni in drže "roke križem", našla odmev po celi Franciji in tudi v tujih deželah.

V Lille so delavci zopet zasedli tovarne, ko je bil Blum na potu v Lille. V soboto se je notranjemu ministru Rogerju Salengru, ki je prišel v Lille, posrečilo pregovoriti delavce, da so zapustili tovarne, ker jim je obljubil, da bo vlada še našla kak izhod in bo tavko poravnala. Ker pa v nedeljo še ni prišlo do sporazuma, so tovarne zopet zasedli.

Ko je prišel Blum v Lille, ga je velika množica delavcev sprejela z velikim navdušenjem in ga med glasnimi klici spremlila do prefektura.

TEŽKA KAZEN

V Brooklynu sta 19letna Julius Babroff in David Lefkowitz ukradla iz poštnega nabiralnika pismo, ki je bilo naslovljeno na J. Molovskega ter je vsebovalo poštno nakaznico za \$1.25.

Zvezni sodnik Byers je obsodil včeraj Lefkowitz na leto dni ječe, Babroffa pa na 12 mesecev.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALMA M. KARLIN:

NOS ZA NOS

Izenada je vzletelo nekaj vran in lačno zakrakalo. V vedno ožjih krogih se svrščaje obletavale krošnje dreves na vrtu bolnišnice in so spet poletele nizdol. Mrhovina, ki so jo zaslužile pod belimi rjuhama, ni bila zanje; dali so jo v mrtvašnico onkraj gredic z lilijami.

Tudi iz verande je sledilo dvoje oči mrtvaški nosilnici. Neki starec, ki je bil ves zagorel in izsušen ko ozebla hruska in mu je bila glava ovita z več vatli nekoč belega blaga, je brundal sam vase. Nemirno je svaljkal mahedrave hlačnice in ohlapno srajco, odpiral je brkate ustnice, ko da bi kaj vprašal ali zaklel. Izsedel je bolničar, ki je švignila mimo s steklenicami zdravil v roki in je spet zaprl usta, ki so jih obkroževale globoko zarežane gube. Videl je, kako so pogledi mlade bolničarke navzlic vsemu premagovanju prav s nosu in so se komaj odmaknili z njega.

Resnično, strahotno je bil ta nos zabuhel in ves preprežen z modrordečimi jagodami. Kadarkoli je bila ta strašna streha, ki je visela nad ustnicami le prehuda, je vzel zdravnik nož, ga zabadel v gnusobo in je rano obdel z rumenkasto-zeleno mazo.

In vendar so krog in krog cvetele rože in je bila ljubezen na svetu. Tega starec ni mogel doumeti.

Pred sobo številke pet je na isti verandi čepel svak Ramadana Čilinga in je lovil uši. Prišel je semkaj le "na obisk," da bi olajšal svojemu sorodniku smrt, seveda, če bo ta sorodnik toliko obziren, da si bo izbral pripravno uro za umiranje.

"Ali je bila to številka šest?"

je vprašal starec z gobastim nosom in je s palcem pokazal na mrtvašnico.

"Obisk," je potrdil vprašanje, ne da bi prekinil ukvarjanje z ušmi. Starec je pokukal skozi odprto okno in je štel postelje. Videč, da je šesta postelja prazna, je prikimal, počasi spolzel po svojih privihanih sandalih z verande, šel čez vrt in se prislonil k odprtim vratom. Dva strežnika sta pravkar umirala še gorko truplo na kamniti plošči. Na strehi pa se je jastreb krčevito oprijel žleba.

Pred veliko, veliko leti — kaj bi njih število! — mu je bil ta človek, ki je zdaj mrtev, odpeljal ženo. V tistih časih, je starec razmišljal, je bil tudi on vitek in gibčen ko bambusov trs in bistrih oči ko jastreba. Za obema se je bil pognal na konju. Dan na dan, teden za tednom in pod kopiti njegovega konja je puščavskemu pesku sledila trava holmov in mah predgorja se je umaknil grušču višavja in sneg Himalaje se je približal. Skozi divji snežni metež se je bil dokopal do stene in našel samotno bajto. Ležišče je bilo še toplo od obeh in vonj na njem ga je spominjal žene. Njegova žena! Tedaj se je bil zgredil na ležišče...

Kar se je bilo zgodilo potem, si ni mogel nikoli pojasniti. Neka dne se je bil zbudil in videl, da je sredi visokih gora. Stradal je, žejalo ga je in zeblo in slednjič je bil planil iz samote, da bi dobil kakega človeka. Neka karavana iz Tibeta ga je vzela s seboj, a nikoli ni mogel ničesar zvedeti o svoji ženi in njenem zvodniku.

Čez čas, je bil pozabil na ženo in polagoma je s plahnel tudi zločin tega črva, ki je zdaj gol in mrtev ležal pred njim na

kamniti plošči. A vse pozabljenje je bilo ničevno; saj ni mogel pozabiti in odpustiti zaradi — svojega nosu!

Tedaj je v oni noči, sredi snega in mraza, se mu je bil tako izpačil. Odtlej od tega dne je vlekel nase poglede vseh in mu zasenčil ves obraz. Zaradi tega nosu so ga obsojali, da se vdaja nečistosti in vprav ta nos je trobil laži o njem v svet.

Bolniške strežnice, ki bi morale opraviti še poslednje pravke pri mrliču, se ni bilo. Strežniki, ki jim ni bil mrlič ničesar drugega ko novo delo, so prišli iz zatočnega prostora. Počenili so na topli pesek ceste, si prižgali cigarete in začeli kramljati. Obrazi vseh so bili obrnjeni proti bolnišnici.

Starec je začel tipati po skrivnostnih gubah za pasom, našel je skrhan zarjavel nož, pristopil je prav mirno h kamniti plošči in bolj odzagal ko odrezal mrliču nos.

"Naj ti da Alah drugega ali naj te vsega osramočenega podi skozi sedem paradizov."

Nato je pokojno prestopil prag mrtvašnice in je zapazil požrešne, iskreče se oči roparske ptice na žlebu. Starec je zagrgal, mogoče je bil to kdaj njegov smeh in je zalučal nos jastrebu. Razveselil se je, ko ga je v idel, kako je nečisti, zasovraženi živali spolzel nos skozi dolgi vrat. Počasi, trdih nog se je starec spustil na tla, obrisal nož s peskom, ga zaprl in ga spet zataknil v gube pasu, ki mu je bil zaeno za žep.

Ko se strežnica slednjič približala mrtvašnici, je že zdavnaj sedel na verandi pred svojo lastno sobo in je zaslišal lovca na uši, kako mu je povedal, da je bil njegov sorodnik zares toliko obziren, da je v pravem času odšel k svojim dedom.

Starec je nakremžil ustnice za smehljaj, ki se mu pa ni posrečil, saj se že četrto stoletje ni nikoli skušal zasmijati. Ta smehljaj se mu je izmalilil v pogorljivo rezanje.

Čez dva dni pa je bolniška strežnica vsa osupla videla, da je bil starec z grbastim nosom mrtev. Zdravnik je dejal, da je umrl radi zastrupljenja krvi, brčkone so se prisadile hude rane na nosu... Starčev razoran obraz pa je izražal v smrti neskončno zadovoljnost.

ČAS JESENSKE MRZLICE SE BLIŽA

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Mnogi ljudje so v jeseni jako dovzetni za senoko mrzlico (hay fever) in kako siten je ta dolgi nahan more le oni znati, ki ga je imel. Kdor vsako leto trpi na njem, naj se pravočasno pripravljajo. Se je čas imunizirati se proti tej sitni bolezni. Domači zdravnik vam lahko pove, kaj naj storite, da se ji izognete. Storitve takoj, kaj vam zdravnik pove, kajti plevele dozoreva in cvetni prah bo kmalu plaval po zraku, da najde svoje zavetje v nosu in grlu letnih žrtev.

Poročila o uspehu imunizacije proti takozvani senoki mrzlici so tako ugodna, da se zares izplača poskusiti jo, zlasti ako je človek jako dovzet za ta nahan. Stvar je lahko enostavna in brez bolečin. Obstoja v nekajih injekcijah ekstraktov cvetnega prahu tekom gotove dobe. Zdravnik najprej ugotovi, za kak cvetni prah je pacient posebno dovzet in vse drugo je gola rutina.

Ako plevel, nazvan "ragweed", povzroča bolezen, rabi se za injekcije ekstrakt cvetnega prahu tega plevela; ako je vzrok cvetnega prahu kakega drugega plevela, kake trave ali drevesa, pa se rabi ekstrakt cvetnega prahu dotične rastline.

Zalibog traja imuniteta le za isto sezono in treba injekcije ponavljati vsako leto. Ali ta mala sitnost in neznatni strošek niso nič proti trpljenju, ki ga nahod povzroča svojim letnim žrtvam.

Senoka bolezen je troje vrste: spomladanska, poletna in jesenska. Spomladanski tip je povzročal od cvetnega prahu nekaterih dreves in trav in doba je od konca marca do konca maja; poletni tip, ki izvira od cvetnega prahu rož in nekaterih trav, traja od maja do srednjega julija. Potem prihaja jesenski tip tja do prvega mrza. Ta tip, ki ga večinoma povzroča cvetni prah plevela "ragweed", je posebno siten in bolesten.

In zato, kdor se ga boji, naj vpraša zdravnika in se ravna po njegovem nasvetu.

SMOKVE PRINAŠAJO VIŠOKO STAROST.

Po zadnjih znanstvenih ugotovitvah vsebujejo presne smokve med vsemi največ vitaminov in redilnih snovi. Sedaj sta raziskala to stvar profesorja Smith in Hansen. Študirala sta jo v deželah, ker so smokve prava ljudska jed.

Dognala sta da dosežejo ljudje prav v tistih delih Male Azije, kjer je podnebje najbolj nezdravo, kakor v Anatoliji, a kjer uspevajo najboljše smokve, visoko starost. Ženske može v tem pogledu celo presejati, kar se da razlagati s tem, da jedo pač več smokve. Mnogo stoletnikov je, kakor znano, tudi na Bolgarskem, a kakovost bolgarskih smokve je takšna kakor kakovost slovitega bolgarskega jogurta. Učinkajka sta tudi dognala, da je v krajih, kjer rasejo smokve, prav malo boleznih, posebno pa manjka prebavnih kožnih, želodčnih, črevesnih in podobnih boleznih. Redko se pojavlja tudi rak.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

34

Obupana ga je stresla za roko. "Toda če se resnici zgodi, česar se bojim — in odkar sem ga danes spoznala, ne dvomim nič več o tem — se mora zaljubiti vanj! Mora! Kaj potem? In če se molčim o njem — tudi ubogi človek dere in drvi v svojo nesrečo — toda Kiti! Vaša sestra! Kaj potem?"

"Potem bo morala izbirati, in izbira bo za njo lahka, za drugega težka: Pogum in sreča, ali strahopetnost in gorje."

Krenil je proti trati, odkoder mu je Kiti prešerne volje zalučila nasproti žogo.

Gundi Kleesberg je obstala kot okamenela. Uro pozneje je stopal Tasilo s Forbeckom proti vasi; Kiti ju je spremljala do konca parka in se je vračala zdaj, tiho pojoč, v senci brestov nazaj proti gradu. Nekaj časa sta šla molče po cesti. Potem je spregovoril Tasilo: "Današnji dan je pomemben za naju oba. Vi ste gotovi svoje slike, ki naj da vašemu imenu potoči, in jaz sem vrgel kocko, ki naj odloči o moji bodočnosti. Gotovo ste brali v listih, da potete gospodični Herwegh pogodba s prvim septembrom. Že pol leta se trudim vodstvo, naj bi gospodična pogodbo podaljšala, a ona je odšla in odlagala. Zdaj so ji pa nastavili pištolo na prsi in tako je morala z barvo na dan, da namreč pogodbe ne misli več obnavljati. Jutri bodo prinesli to že vsi listi, in moje ljubo Monakovo bo spet lahko ugibalo."

"Gospodična Herwegh bo dala odru slovo? Je vprašal Forbeck z glasom resničnega obžalovanja. "Sicer je naravno, toda umetnost bo z njo dosti zgrubila."

"Tem več bom pridobil jaz. Ana je resnična umetnica. Ako ne bi mogla živeti brez odra, bi ji bil dovolil tudi to, čeravno s težkim srcem. A žrtvovala se je zame iz svobodne volje. Hvalen ji bom zato vse življenje. Prvega septembra je Ana prosta. Dan nato bo spet vezana. Name!" Tasilo je postal. "Potem ne želim v življenju ničesar več." Nasmehnil se je. "Samo naključje je bi še nekaj prosil: Da bi očetu jutro tistega dne, ko nameravam govoriti z njim, prineslo pod puško deset ali dvanaest kozlov. To bi utegnili očeta pripraviti v tako voljo, da bi bil zmožen odpustiti mi vse. Če bo lov slab, mi bo predla trda." Mirno se je ozrl proti gorskim vrhovom, ki so se topili v rdečem žaru gasnočnega sonca.

9. POGLAVJE

Blizu ob isti uri, ko so vse strmine žarele v slepeči večerni svetlobi, se je vračal grof Ege truden z lova v svojo "Vilo Tram". Po tolikih zaburljivih dneh je torej vendar le prišel do vročega zaželenega strela. Toda silna živčna razdraženost ni prišla brez sledi za njegovo šestdesetletno telo. Vlekel je bolečo nogo za sabo, kakor bi imel svinčev v čevlju in pekoča buška na njegovem čelu je nabrekli, da klobuk ni več obstal na glavi.

Pred kočo je prislonil grof Ege puško in palico k steni in se spustil na klop.

Med borovci je zapel korak, in še preden

se je France pojavil izmed grmovja, je že klical nasproti: "Čestitam, gospod grof!"

"Ne deri se tako, ti lola tak!" se je zasmel grof Ege. "Svinec ima pod rebri, toda obležal se vedni ni."

"Kaj? Tega vam pa nič prav rad ne verjamem, gospod grof! Kadar sprožite vi, mora mrha obležati. Kozla bomo jutri zarana samo pobrali. In za to že smem čestitati. Toda kaj je bilo z onimi tremi strelci?"

"Na prvega kozla sem streljal v jezi, ker sem mislil, da pravega od nikoder ne bo."

"Aha, sem si takoj mislil!" France je stopil skozi plot; lasje so mu lepeli na čeln, in v iskrenih se sragah mu je tekel pot po vratu; rokavi njegove kamizole so bili na debelo zaprašeni od sive meli, roke odprte in naga kolena lisasta od strnjene krvi. "Toda druga dva strela?"

"Kaj boš dejal! Kakšno mi zagodi ta Schipper! Na prvi strel je skočil kozel stran, s kroglo pod lopatico. Pa gre Schipper in ustrelil še dvakrat za njim! Kar imelo me je, da bi mu potrgal nhlje iz butice!"

France ni imel takoj odgovora pri roki in je rekel počasi: "Tista strela bi skoraj podrla gonjača." Šel je pa sapa. "Pa da se je le vse dobro izteklo! Potrpajte, krošnja, ko je boste jutri zagledali! Take mi nosil še moj živ dan nobeden kozel tu gori." Prislonil je puško k steni, snel klobuk in si potegnil z rokavom čez mokro čelo. "Od hudiča trdo je šla ta reč danes."

"Ali si imel slabo pot v pečeh?" France se je zasmel. "Moji mohti so proči. In kože in las sem pustil tudi toliko v pečeh, da bi si lahko nabasal čedro!"

Grof Ege je vstal in zadovoljen plosnil z obema rokama levega po ramenih. "Dobro si jo izpeljal! In zdaj si kaj zaželi!"

Francetove oči so sijale od veselja. "Kaj jaz, samo da imate vi svojega kozla, gospod grof! A če že res mislite, mi dovolite, da snamem po večerji steklenico piva. V prsih me žge ko plamen."

Skromna želja je menda grofa še bolj udobrovoljila. "Da, France, dobil boš pivo, zaslužil si ga. A zdaj pojdi in podkuri za večerjo. Vidiš, Schipper že nese prvega kozla."

France je stopil v kočjo in grof Ege za njim, da bi odložil jopič in zamenjal težke gorske nakovanke z mehkiimi copatami. Potem si je opasal čelo z mokro prevezo, prižgal v temni izbi izpodstropno svetiljko in začel uglaševati citre.

Schipper je prinesel kozla in ga obesil za rogove na lesen evke pod napuščem. Brez pozdrava je stopil v kuhinjo, potegnil si z nog čevlje in jih zagnal v kot. France, ki je že stal ob plapolajočem ognju in mešal jajca za cvrtje, ga je pogledal čez ramo. "Danes pa nisi kaj prida volje?"

Kletvica je bila odgovor. Šele čes čas je vprašal Schipper: "Ali ti je gospod grof že povedal, kaj sem napravil?"

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! I I

IZ RAGJADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina:
Smrt Mohamed Esmira; Karavana smrti;
Na begu v Gorepa; Družba En Nat.

Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 596 strani, s slikami

Vsebina:
Jenero smrti; Moj roman ob Nilu; kako sem v Mekko romal; Pri Samarih; Med Jezidi.

Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina:
Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema.

Cena1.50

PO DEŽELI SRIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina:
Brata Aladija; Koča v soseki; Miridit; Ob Vardarju.

Cena1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjige, s slikami, 1204 strani

Vsebina:
Imenljenci; Kuma Betar; Na stedi; Nevarnosti nasproti; Abunden; V treh delih sveta.

Indijalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu;
Beleni milijoni; Dežici

Cena2.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebina:
Kovač Šimen; Zaročnik zaprekan; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik.

Cena1.50

WINETOV

12 knjig, s slikami, 1253 strani

Vsebina:
Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-čl, lepa Indijanka; Proklestvo zlata; Za detektiva; Med Komanti in Apači; Na severnih potih; Winnetovov roman; Sans Ekor; Pri Komanti; Winnetova smrt; Winnetova oporoka.

Cena1.50

Z U T I

4 knjige, s slikami, 597 strani

Vsebina:
Boj z medvedom; Jama draguljev; Končar; Rih, in njegova poslednja pot.

Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POČITEK PO BITKI

Prostovoljci, moški in ženske, ki branijo glavno mesto Špani je pred vstaji, počivajo po bitki v madridskem predmestju.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

47 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Vidi, da dr. Leyden ni obrnil svojega pogleda od Gonde in da je kar pil rjene pesmi. Sedaj se huduje, da je Gonda silila k petju. Hotela ji je pripraviti poraz, pa ji je pripomogla k popolnemu uspehu. Nikdar se ji ni posrečilo, da bi s svojim igranjem zbudila tako navdušenje, kot Gonda s svojimi priprostim pesmimi.

Teta Kati Gondo zopet objame ter jo poljubi na usta, lica in oči. "Ti zlato moje!" venomer vzklika.

In Leydenovo srce pravi isto in tudi njegove oči. Ker mu je bilo srce le preveč polno in ni smel tega povedati, stopi skozi vrata molče na teraso. Gonda gleda malo v strahu za njim, ker ji ni privoščil niti besede poguma. Da je bila teta Kati vznemirjena nad njenimi pesmimi, tega ni mogla razumeti. Bilo je pač samo tisto dobro srce, ki je govorilo iz nje, hotela ji je samo dati pogum. Helga tudi ne reče ničesar o igranju in petju — kako tudi naj bi? Bila je umetnica na klavirju, kako smešno se so ji morale zdeti male pesmice in brenkanje na citre!

Gonda niti najmanj ni slutila, kako velik užitek je nudila svojim poslušalcem.

Tudi oči ji reče nekaj pomirjevalnih besed.

"Popolnoma zadovoljna moreš biti, Gonda, bilo je zelo lepo in veš, da govorim resnico," ji pravi, kajti opazil je, da Gonda sama s seboj ni bila zadovoljna. Teta Kati pa ga razburjeno zavrne.

"Biti zadovoljna — in zelo lepo? Zelo skromno si se izrazil, Miklavž; neizmerno sem presenečena in samo želim, da bi Gondo še pogosto slišala."

Oče in teta se z Gondo zapleteta v tako živahen pogovor, da ni nikdo opazil, da je čez nekoliko časa tudi Helga stopila na teraso. Vidi visoko, sloko Leydenovo postavo, naslonjeno na ograjo terase in pristopi k njemu.

"Čudovito lep večer, gospod doktor, poglejte samo to zvezdnato nebo," pravi Helga polglasno.

Dr. Leyden se lahko zgane, ker je ni slišal prihajati in je bil zatopljen v svoje misli.

"Tudi jaz ga občudujem, milostljiva gospica."

"Moja sestra je krasno pela, kaj ne?"

"Prekrasno!" pritrdi s pridržanim glasom. Saj ni imel prave, da bi se brez jasno pokazal svoje občudovanje.

"In tako dolgo nis je pustila čakati na ta užitek," nadaljuje Helga. "Toda vidi se, da do sedaj še pred tujimi ljudmi ni nikdar pela. Njeni edini poslušalci so bili njeni stariši in — njen zaročenec."

Hannes Leyden se zgane, kot bi ga kdo vdaril, toda se premaga.

"Njen zaročenec? O, nisem vedel, da je vaša gospica sestra zaročena," pravi s hripavim glasom.

"No, da, je še družinska tajnost; zareklo se mi je, toda tudi vi kot varovavec tete Kati tudi nekoliko pripadate k družini in tudi ne boste dalje raztrobili. Zaročenec moje sestre je še na Sumatri, toda bo v kratkem prišel sem. Gonda je seveda zelo nesrečna vsled dolge ločitve in je šele pred kratkim iz hrepenenja po njem jokala, ko je od njega zopet dobila pismo. Med obema je še nekaj majhnih zaprek, ki pa bodo kmalu premagane. Dokler se pa to ne zgodi, cela zadeva ne sme priti v javnost."

Dr. Leyden je nekoliko zbral svoje misli.

"Zahvalim se vam, da me smatrate za vrednega, da mi to poveste, milostljiva gospica. Kajti — zelo me zanima," pravi skoro sikaje skozi zobe.

"Kot rečeno, gospod doktor, pripadate skoro k družini. Toda san o pogrejte, kako jasno in ostro odseva lunin srp od temne modrine neba."

S tem obrne Helga pogovor na drugo stvar, ker je mislila, da je povedala dovolj. Srce pa ji utripa do grla. "Da, zrak je najbrže zelo čist," pravi dr. Leyden navidezno brezbrizno.

"Ali ne bi šla zopet v hišo? Je precej hladno zunaj."

"Ako mi dovolite, ostanem še nekaj minut tukaj, da uživam globoki mir," pravi na videz mirno.

"Gotovo, ne maram vas motiti, toda oprostili mi boste, da mene je nekoliko hladno."

Helga se uljudno prikloni in se vrne v sobo, kjer sta bila oče in teta še vedno z Gondo v razgovoru. Sede na stol. Nekoliko je blede vsled notranjega nemira. Čez nekoliko časa se teta Kati ozre po sobi, kot bi koga iskala.

"Kje pa je gospod dr. Leyden?"

Tudi Gondine oči vprašujejo isto.

"Zunaj je na terasi in sanjari v luno," odgovori Helga smeje. "Ne borao ga motiti, bo že sam prišel, kadar bo imel dovolj."

In Helga govori z nenevadno živahnostjo in nikakor ne pusti priti do kakave odnora. Bilo ji je, kot bi morala dr. Leyden dati čas, da zbere svoje misli.

Dr. Leyden pa stoji v temi in nasloni glavo na kamniti kip Dijane, ki je krasil ograjo terase. Bori se z bridkim razočaranjem, ki so mu ga povzročile Helgine besede. Gonda zaročena! To se mu je zdelo kot največja nesreča. Gonda nevesta dru gega — ali je to mogoče biti? Ali je bilo sploh mogoče? Samo ni še imel poguma priznati ji svoje ljubezni, ker se ni bil v stanu nuditi ženi brezskrbnega življenja ob svoji strani. Kako dobro, da tega ni storil! Toda majhno upanje je še živelo v njegovem srcu, da si jo bo nekega dne pridobil.

In sedaj — sedaj je moral slišati, da je bila že nekoga drugega, da je bila, četudi še tako mlada, že vezana.

Kako zelo jo je ljubil, je pokazala bolečina, ki jo je občutil. Dolgo časa mu bo še vzelo, predno bo premagal to razočaranje in vsa vroča, sladka upanja.

Tako stoji nekaj časa, nepremično, kot okamenel vsled bolečine in nezmožen, da bi imel jasno misel. Toda čez nekaj časa se ojunati. Ni bilo prav, da je ostal dolgo sam zunaj. Kaj bodo mislili o njem?

Porabi vso svojo trdno voljo in s prisiljenim nasmehom stopi zopet v sobo in ne ve, kako zelo je bil blede.

(Dalje prihodnjik.)

Lucky za Vas

—Je Lahka Kaja!

MILE ZA VAŠE

GRLO —

Lahka Kaja

Prijazno oddahnenje je v vsakem potegljaju ter občutek udobnosti in lahкости, če je vaša cigareta Lahka Kaja bogatega, zrelega dela tobaka—LUCKY.

Luckies — lahka kaja

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA — "IT'S TOASTED"

Copyright 1936, The American Tobacco Company

Tako rahla kakor izborna!

Kajti Lucky Strike ni samo mila in prijetna v okusu, pač pa pristna lahka kaja, ki z vami vedno rahlo ravna. Spoznali boste, da je lahka za vaše grlo, prijetna ko vdihavate, prijazna ves dan. Če verujete v rahlo kajo, verujete v Luckies! Med vsepni cigaretami je to tista, ki nudi dobrodošlo zaščito onega slavnega procesa, ki je znan svetu kot "It's Toasted." In ta je tista, h kateri se milijoni obračajo — za izbornost, za zaščito, za vsednevni užitek kajenja! Luckies so Lahka Kaja bogatega, zrelega dela tobaka.

★★ ZADNJA NOVICA! ★★

"Sweepstakes" jih zaposlujejo 6.000, da naslavljajo pristopel!

Nad 6.000 oseb za naslavljanje povratnih izkaznic za pristop k tej veliki narodni cigaretni igri, vaših Lucky Strike "Sweepstakes." Pristopajo in vsake države Unije.

Ali ste vi že pristopili? Ali ste dobili svojo Luckies — ploščnato pločvinasto skatlo s 50 izbornimi Lucky Strikes? Naravnajte na "Your Hit Parade" — ob sredah in sobotah zvečer. Poslušajte, sodite in primerjajte melodije — potem poskusite svoje Lucky Strike "Sweepstakes."

In če še ne kadite Luckies, kupite danes zavojček in jih tudi poskusite. Mogoče ste nekaj pogrešali. Cenili boste prednosti Luckies — Lahke Kaje bogatega, zrelega dela tobaka.

ČLOVEK Z MRTVAŠKO KRSTO

Lord Dufferin je bil več let pred nesrečo na obisku pri svojem prijatelju siru Georgu M. na gradu v Walesu. Bila je sparna, poletna noč. Lord je spal sam v svoji sobi. Brez kakvega vzroka se je zbudil. Blede mesečina je sijala v sobo in je delala strahotne sence po tleh. Lord je bilo čudno, občutil je nekakšen nemir. Zagneno ga je obšla nepojmljiva groza, ki mu je ko breme ležala na prsih. Da bi se osvobodil, je prižgal elektriko. Radi mirne svetlobe električne luči je izginila strahotna mesečina in lord je olajšano zavzdihnil. Ozrl se je okrog sebe. Vse je bilo na svojem mestu. Spet mu je bilo lažje. Misli si je, da je mogoče napačno ležal in so ga zato obšli tesnobni občutki. Zmajal je z glavo, se spet ulegel, ugasnil luč in skušal zaspati.

A spet ga je obšel oni občutek. Ležec v postelji, je gledal skozi okno v jasno, od mesečine ožarjeno noč. Z vrta je zaslišal čudno šumotanje. "To je nemara pes, ki se plazi okoli," si je dejal, "ali je pa kaka nočna ptica." Čeprav je umiril sam sebe, ga je bilo vendarle groza. Sam nase se je jezil. Le kakšne traparije počenja, on, ki je hodil toliko po svetu in je bil trezen človek!

Ko pa le ni mogel zaspati in tudi zunanji šum ni pojenjal, je skočil s postelje in je stopil na balkon, odkoder je videl na ves lep park, kot bi bil na dlani pred njim. Od strahu je vzdrhtel, ko je zapazil na trati med drevesi nekega človeka, ki je imel na rami velik tovor.

Lord je pozorno pogledal tja. Ni mogel razločiti obraza te temne postave, toda — tisti tovor — to je bila mrtvaška krsta! Od groze ga je zmrazilo. Kaj pa počenja ta človek s krsto? Jo je ukradel? Lord je tiho, a odločno zaklical "halo". A tisti človek se ni zmešnil za klic. Lord se je naglo odločil in je preskočil ograjo balkona, planil na vrt in je enkrat zaklical. Moški je obrnil obraz k njemu, širok, ostudno grd je bil ta obraz, čeljusti so štrlele naprej. Lord je stisnil zobe in je pristopil k človeku. Hotel ga je prijati, iztegnil je roko — in strah in groza! — je segel v prazno. Človek s krsto je bil izginil. Lord Dufferin je ves iz sebe pogledal naokoli. Po vsem vrtu se ni ničesar zganilo. Drevesa so pokojno stala okrog, luna se je srebrno svetlikala skozi vejeve.

Drhteč po vsem telesu je odšel lord nazaj v sobo in se ulegel. Polagoma se je umiril in je zaspal.

Zjutraj je vso zadevo pripovedoval svojemu gostitelju in je opisal tistega človeka. A nihče ni poznal takega moža. Zaman je poizvedoval, ali je kdo umrl v teh dneh.

Čez več let zatem je bil lord angleški poslanik v Parizu. Povabili so ga kot odličnega gosta v hotel k diplomatskemu sprejemu. Prišel je s svojim uradnikom v hotelsko vežo in je pristopil k dvigalu, ki naj bi ga dvignilo v višje sprejemne sobane. Nekaj gospodov se mu je globoko priklonilo in so odstopili, da bi vstopil prvi v dvigalo. Že je hotel lord vsto-

SHIPPING NEWS

Pišite nam za cene vozila in stor, rezervacijo kablin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

16. septembra: Normandie v Havre
17. septembra: Aquitania v Cherbourg
19. septembra: Conte di Savoia v Genoa
22. septembra: Bremen v Bremen
23. septembra: Lafayette v Havre
Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg
26. septembra: Paris v Havre
Vulcania v Trst
28. septembra: Europa v Bremen
30. septembra: Normandie v Havre

1. oktobra: Berengaria v Cherbourg
3. oktobra: Rex v Genoa
7. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
Manhattan v Havre
9. oktobra: Bremen v Bremen
10. oktobra: Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa
14. oktobra: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
15. oktobra: Saturnia v Trst
16. oktobra: Europa v Bremen
20. oktobra: Roma v Genoa

21. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre
24. oktobra: Rex v Genoa
Lafayette v Havre
Bremen v Bremen
28. oktobra: Aquitania v Cherbourg
29. oktobra: Ile de France v Havre
31. oktobra: Vulcania v Trst

4. novembra: Queen Mary v Cherbourg
6. novembra: Europa v Bremen
7. novembra: Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
11. novembra: Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
14. novembra: Rex v Genoa
18. novembra: Queen Mary v Cherbourg
20. novembra: Bremen v Bremen
21. novembra: Lafayette v Havre
Saturnia v Trst
25. novembra: Normandie v Havre
Berengaria v Cherbourg
28. novembra: Conte di Savoia v Genoa

2. decembra: Queen Mary v Cherbourg
3. decembra: Champlain v Havre
4. decembra: Europa v Bremen
5. decembra: Vulcania v Trst
9. decembra: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
12. decembra: Rex v Genoa
15. decembra: Bremen v Bremen
16. decembra: Queen Mary v Cherbourg
26. decembra: Normandie v Havre

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Advertise in "Glas Naroda"